

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízdila a JUDr. Brigity Chrástilové v právní věci **žalobkyň: a) Y. S., b) nezletilá D. S.**, zastoupena zákonnou zástupkyní (žalobkyně sub. a/), zastoupeny Mgr. Andrejem Perepečenovem, advokátem, se sídlem Jana Zajíce 36, Praha 7, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyň proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě č. j. 59 Az 91/2004 - 19 ze dne 15. 10. 2004,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelky“) včas podanou kasační stížností napadají rozsudek Krajského soudu v Ostravě č. j. 59 Az 91/2004 - 19 ze dne 15. 10. 2004, kterým byla zamítnuta jejich žaloba proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM - 1292/VL - 07 - 08 - 2004 ze dne 13. 4. 2004, jímž byla jako zjevně nedůvodná zamítnuta žádost stěžovatelky označené sub a) o udělení azylu podle § 16 odst. 1 písm. k) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění účinném k datu rozhodování žalovaného (dále jen „zákon o azylu“).

Stěžovatelky v kasační stížnosti, která nese všechny znaky formulářového podání, formálně uplatňují všechny důvody předvídané ustanovením § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), nicméně v dalším textu k věci samé tvrdí, že soud nesprávně posoudil právní otázku v předcházejícím řízení a, jejich slovy,

„projednal předmětnou věc v rozporu se zákonem o azylu“. Z tohoto textu je při nejvyšší míře příznivosti možné dovodit, že stěžovatelky uplatňují důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a napadají nezákonnost rozhodnutí krajského soudu spočívající v nesprávném právním posouzení věci, kterého se krajský soud dopustil, a proboval-li závěr správního orgánu o aplikaci ustanovení § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu, tedy že považuje žádost o azyl za zjevně nedůvodnou, protože stěžovatelka označená sub a), která podala žádost i za svou nezletilou dceru, podala žádost o udělení azylu s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění nebo vydání k trestnímu stíhání do ciziny, ačkoliv mohl požádat o udělení azylu dříve. Stěžovatelky rovněž navrhly, aby Nejvyšší správní soud přiznal kasační stížnosti odkladný účinek.

Z obsahu správního spisu Nejvyšší správní soud zejména zjistil následující: stěžovatelka označená sub a) ve své žádosti o udělení azylu ze dne 22. 3. 2004 uvedla, že o azyl v České republice žádá proto, že nemá kde jinde žít. Manžel byl totiž v České republice za prací, proto přijela za ním, narodila se jí zde dcera. Vzhledem k tomu, že však na území České republiky pobývala nelegálně, byla správně vyhoštěna. Na Ukrajinu se ale vrátit nechce, neboť tam nemá zázemí. Proto požádala v České republice o azyl. V rámci pohovoru k žádosti o udělení azylu, jak vyplývá z protokolu ze dne 3. 4. 2004, uvedla, že z Ukrajiny odešla za svým manželem, a to proto, že neměla na Ukrajině zajištěno ubytování a bylo tam také obtížné získat zaměstnání. Do České republiky přicestovala na turistické vízum na 90 dnů v únoru 2003. Po ukončení platnosti víza pobývala na území České republiky nelegálně, neboť její žádost o prodloužení víza byla zamítnuta. Dne 18. 3. 2004 byla zadržena cizineckou policií a bylo rozhodnuto o jejím správním vyhoštění za nelegální pobyt. Proto požádala o azyl. Žalovaný na základě těchto zjištěných skutečností výše uvedeným rozhodnutím stěžovatelčinu žádost zamítl jako zjevně nedůvodnou, a to proto, že stěžovatelka požádala o azyl až v reakci na správní vyhoštění, ačkoliv měla po celou dobu pobytu možnost tak učinit, neboť jí udávané důvody opuštění Ukrajiny trvaly po celou dobu jejího pobytu na území České republiky a v podání žádosti jí nebránily žádné objektivní okolnosti.

Z obsahu soudního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že toto rozhodnutí žalovaného napadla stěžovatelka označená sub a) (v zastoupení i za stěžovatelku označenou sub b/) žalobou, v níž brojila proti rozhodnutí žalovaného. V žalobě uvedla, že se domnívá, že žalovaný porušil ustanovení § 12 zákona o azylu. Krajský soud žalobu zamítl s tím, že provedené dokazování jednoznačně svědčí o tom, že stěžovatelka neopustila Ukrajinu z důvodů pronásledování za uplatňování politických práv a svobod, nebo z odůvodněného strachu z pronásledování z důvodu rasy, náboženství nebo politického přesvědčení. Stěžovatelka sama uvedla jako důvod, že se obává ekonomických potíží. Navíc podle krajského soudu nepochybně dokazování prokázalo, že o azyl požádala v reakci na rozhodnutí o správním vyhoštění, tedy s cílem se tomuto vyhoštění vyhnout. Krajský soud se proto ztotožnil se závěry žalovaného a shledal, že žalovaný po právu aplikoval v případě stěžovatelek ustanovení § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu.

Stěžovatelky jsou osobami oprávněnými k podání kasační stížnosti, neboť byly účastnicemi řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a tuto kasační stížnost podaly včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.). Kasační stížnost shledává Nejvyšší správní soud s ohledem na uplatněný kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. přípustnou.

Nejvyšší správní soud za této situace napadený rozsudek krajského soudu v mezích řádně uplatněných kasačních důvodů a v rozsahu kasační stížnosti podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. přezkoumal, přitom dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatelky namítají nezákonnost napadeného rozsudku z toho důvodu, že se soud ztotožnil s právním závěrem žalovaného, že žádost o udělení azylu je zjevně neopodstatněná ve smyslu ustanovení § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Je nasnadě, že právě skutečnost, že rozhodnutí žalovaného bylo opřeno o zjevnou nedůvodnost žádosti, a že byl tedy aplikován § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu, je pro posouzení stěžovatelčiných námitek, jimiž brojí proti rozsudku krajského soudu, zcela rozhodující.

Podle tohoto ustanovení se žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel podal žádost o udělení azylu s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění nebo vydání k trestnímu stíhání do ciziny, ačkoliv mohl požádat o udělení azylu dříve. K naplnění hypotézy normy obsažené v ustanovení § 16 odst. 1 písm. k) účinného v době rozhodování žalovaného bylo tedy nutné, aby žádost o azyl byla jednak podána s cílem zřejmě jiným, než sleduje účel poskytnutí mezinárodní ochrany, tedy s cílem vyhnout se následkům správního vyhoštění. Další podmínkou možnosti uplatnění dispozice citované normy je pak skutečnost, že podání žádosti o azyl dříve nic nebránilo. Při aplikaci zmíněné normy je přitom zcela nerozhodné, jaké důvody podání žádosti žadatel uvádí. I kdyby bývala stěžovatelka uvedla některý z azylově relevantních důvodů podání žádosti ve smyslu § 12 zákona o azylu, nemohl by se žalovaný její žádostí meritorně zabývat, byly-li by zjištěny skutkové okolnosti svědčící pro naplnění hypotézy ustanovení § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Návěti ustanovení § 16 totiž dává nikoliv možnost, ale bezpodmínečný příkaz správnímu orgánu žádost o azyl zamítnout, nastoupí-li skutkové okolnosti dále vyjmenované. Shrnuje výše uvedené, Nejvyšší správní soud konstatuje, že hypotéza normy obsažené v ustanovení § 16 odst. 1 písm. k) tedy předpokládá, že k uplatnění její dispozice - tedy zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné, aniž je zkoumána z pohledu možného naplnění hypotézy ustanovení § 12, § 13 či § 14 zákona o azylu, musí být naplněny dvě skutkové okolnosti: a) žadatel žádá o udělení azylu s cílem vyhnout se správnímu vyhoštění či vydání k trestnímu stíhání, a b) je zřejmé, že v podání žádosti o azyl žadateli nebránily dříve objektivní okolnosti. Shledal-li tedy krajský soud, že je hypotéza ustanovení § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu v případě stěžovatelky naplněna, vypověděla-li nesporně, že žádost o azyl podala v reakci na správní vyhoštění a vyplynulo-li z jejích výpovědí, že před rozhodnutím o správním vyhoštění jí nic v podání žádosti o azyl, ať už byla opřena o azylově relevantní důvody, či nikoliv, nebránilo, nezákonnosti se nedopustil. Krajský soud tedy aplikoval správný právní předpis (zákon o azylu), v jeho rámci správnou právní normu (tj. právní normu obsaženou v § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu), a vyložil ji správně.

Obiter dictum Nejvyšší správní soud podotýká, že stěžovatelka označená sub a), tak jako tak ve své žádosti o azyl neuváděla žádné skutečnosti svědčící o tom, že by mohla být vystavena pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. Podle tohoto ustanovení se cizinci azyl udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod (písm. a/) nebo, že má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že jde o osobu bez státního občanství, ve státě jeho posledního bydliště (písm. b/). Pojem pronásledování pak definuje ustanovení § 2 odst. 5 zákona o azylu, a to tak, že jde o ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna

úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo státu posledního trvalého bydliště v případě osoby bez státního občanství nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním. I kdyby žádost o udělení azylu nepodala zjevně s cílem vyhnout se správnímu vyhoštění, byly by splněny skutkové okolnosti předvídané hypotézou normy obsažené v ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. Pokud stěžovatelka v průběhu správního řízení setrvala na konstatování důvodů, pro které o azyl požádala, vedle cíle vyhnout se vyhoštění, tj. primárně ekonomických důvodů, nelze z těchto tvrzení objektivně dovozovat, že by u ní mohla nastat situace předvídaná ustanovením § 12 zákona o azylu a bylo by na místě její žádost rovněž zamítnout.

Ze shora uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Za této procesní situace se Nejvyšší správní soud již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelky neměly ve věci úspěch, proto jim právo na náhradu nákladů nenáleží. To by náleželo žalovanému. Protože však žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné náklady, jež by mu vznikly, a jež by překročily náklady jeho běžné administrativní činnosti, ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žalovanému, přestože měl ve věci plný úspěch, se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. září 2006

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu